

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/119/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121538392
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121538392.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej v spore žalobcov: 1/ Ľ. G., nar. XX. X. XXXX, Y. - Y.V. T. D., O.. G.. W. Č.. XX 2/ I. I., nar. XX. XX. XXXX, Y. - Y. T. D., I. Č.. XX, 3/ B. G., nar. XX. X. XXXX, T. I., I. T. Č.. XX, žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s.r.o., Južná trieda 28, Košice, IČO: 52 858 774, proti žalovanému: Mesto Košice, Košice, Tr. SNP 48/A, IČO: 00 591 135, o zaplatenie 7.698,48 eur s prísl., vedenom na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 29C/45/2021, o dovolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2023 sp. zn. 2Co/37/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. novembra 2022 č. k. 29C/45/2021 - 114 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia istiny s príslušenstvom zamietol. Vyslovil, že žalovaný má voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnej výške, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade nebolo medzi stranami sporné, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX a žalovaný je vlastníkom stavieb „Športové ihrisko s tribúnou Košická Nová Ves“, postavených na parcele registra „C“, parcelné číslo 1117/1, ktorá nie je zapísaná na LV. Žalovaný užíva parcely žalobcov tým, že na nich bez súhlasu žalobcov ako podielových spoluvlastníkov a bez právneho dôvodu postavil stavbu - futbalové ihrisko.

1.2. Za účelom preukázania prechodu vlastníctva k Športovému ihrisku s tribúnou Košická Nová Ves na žalovaného podľa osobitného predpisu, žalovaný predložil súdu protokol o prechode vlastníctva majetku, majetkových práv a záväzkov v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 29. 10. 1992 (ďalej ako „delimitačný protokol zo dňa 29. 10. 1992“). Predmetným delimitačným protokolom bol deklarovaný prechod zo štátu, zastúpeného Okresným úradom Košice, na mesto Košice, a to ku dňu

účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (01. 05. 1991).

1.3. K preukázaniu oprávnenosti, resp. povolenia stavby športového areálu v Košickej Novej Vsi sa žalovanému šetrením v Štátnom archíve v Košiciach podarilo dohľadať rozhodnutie Okresného národného výboru v Košiciach, odboru výstavby č. výst. 10226/1962-Du zo dňa 09. 10. 1962 o určení stavebného obvodu pre novostavbu športového areálu v k. ú. Y. T. D.. V zmysle predmetného rozhodnutia bol v súlade s vtedy platným a účinným zákonom č. 84/1958 Zb. o územnom plánovaní určený stavebný obvod pre výstavbu športového areálu, ktorý sa vzťahoval na parcely č. 791-781 v k. ú. Y. T. D.. Investorm predmetnej výstavby športového areálu bol MNV v Košickej Novej Vsi.

1.4. Na základe vyššie uvedených a predložených dokumentov má súd za to, že športový areál prešiel z vlastníctva štátu do vlastníctva žalovaného na základe osobitného predpisu (zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí) a že samotná výstavba športového areálu bola realizovaná v súlade s platnými právnymi predpismi. Keďže na časti žalovaného pozemku sa nachádza aj miestna cesta C., žalovaný za účelom preukázania jej prechodu na žalovaného podľa osobitného predpisu, predložil súdu protokol o prechode nehnuteľného majetku v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 11. 01. 1993 (ďalej ako „delimitačný protokol zo dňa 11. 01. 1993“). Predmetným delimitačným protokolom zo dňa 11. 01. 1993 bol deklarovaný prechod komunikácií v meste zo Správy mestských komunikácií Košice na mesto Košice, a to ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (01. 05. 1991). Prílohu delimitačného protokolu tvorí zoznam komunikácií podľa jednotlivých obvodov, pričom spomenutá miestna cesta C. je uvedená v zozname mestských komunikácií II. triedy v obvode 14. - Y. T. D.. Športový areál aj cesta prešli do vlastníctva žalovaného v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. V prípade, ak sa žalovanému nepodarilo, vzhľadom na plynutie času, dohľadať v archívoch všetky listiny preukazujúce vybudovanie stavieb podľa vtedy platných predpisov, táto nemožnosť nemôže ísť na ťarchu žalovaného s tvrdením, že stavby boli postavené nie v súlade s vtedy platnými predpismi.

1.5. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného, že v prípade sporných pozemkov ide o nehnuteľnosti, na ktorých sa nachádza futbalové ihrisko s tribúnou, preto je podľa súdu potrebné na právne vzťahy z toho vyplývajúce aplikovať ustanovenia zákona č. 66/2009 Z. z., keďže v takomto prípade by nepochybne platilo, že k pozemkom, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve žalobcov vzniklo zo zákona č. 66/2009 Z. z. vecné bremeno v prospech žalovaného, ktoré mu zakladá právny titul k ich užívaniu.

1.6. Predmetom konania teda bolo, či žalobcom patrí náhrada za žalovaným užívané nehnuteľnosti, a ak áno, aká je výška tejto náhrady a či táto náhrada má byť jednorazová alebo opakovaná.

1.7. Uvedená argumentácia obsiahnutá a plne prevzatá z uznesenia NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. 11. 2020 vyvracia názor o možnosti priznávania náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a v § 3 Zák. č. 66/2009 Z. z.

1.8. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na najnovšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/99/2019 zo dňa 26. 1. 2022, ktoré si plne osvojilo vyššie uvedenú argumentáciu a vychádzalo z nej, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/78/2022.

1.9. Žalovaný s poukazom na vyššie uvedené uznesenia ako Najvyššieho, tak aj Ústavného súdu SR vzniesol námietku premĺčania, keďže aj prípadná jednorazová náhrada za zriadenie vecného bremena vznikla vlastníckovi zaťaženého pozemku ex lege ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z. z.

1.10. V zmysle § 4 ods. 1 Zák. č. 66/2009 Z. z. zo zákona vzniká vlastníckovi pozemku povinnosť strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Opačný výklad by bol v rozpore so zákonom, keďže zo žiadnych ustanovení žiadneho zákona nie je možné vychádzať, že by v rámci pozemkov, na ktorých sú stavby podľa Zák. č. 66/2009 Z. z. mohlo dochádzať k nájomnému vzťahu, resp. k bezdôvodnému obohateniu, resp. k akémusi opakovanému náhradnému plneniu za takto zriadené vecné bremeno. Ani úmyslom zákonodarcu nemohlo byť vytvorenie takého stavu, že sa bude opakovane platiť za toto vecné bremeno, pretože odplata za vecné bremeno je jednoznačne stanovená ako jednorazová v zmysle OZ a nie ako opakujúce sa plnenie. Vlastník predmetných pozemkov si mohol uplatniť náhradu za uvedené vecné bremeno, avšak len v zákonom stanovenej lehote, a to do 3 rokov (§ 101 OZ) od nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. od 1. 7. 2009, kedy nadobudli účinnosť články I. až III. zák. č. 66/2009 Z. z. Žaloba však nesmerovala k zaplateniu odplaty za zriadenie vecného bremena, ale k tomu, že žalovaný je povinný platiť opakujúce sa plnenie za určité obdobie, t. j. od 3. 11.

2020 do 3. 11. 2021. Na základe vyššie uvedeného je teda námietka premlčania žalovaného dôvodná, keďže nárok žalobcu na takúto jednorazovú náhradu sa premlčal v zákonom stanovenej 3 ročnej premlčacej lehote, ktorá uplynula dňa 1. 7. 2012.

1.11. Súd teda vzhľadom na vznesenú námietku premlčania nemohol právo žalobcom priznať a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.12. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal žalovanému náhradu trov konania v plnej výške, keďže rozhodnutie súdu o výške plnenia záviselo od znaleckého dokazovania.

1.13. Súd nerozhodol o trovách konania podľa ust. § 257 CSP, pretože na rozhodnutie o trovách konania podľa tohto ustanovenia nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by výnimočne náhradu celkom alebo z časti nepriznal. Výnimočnosť týchto okolností súd nevidel ani v okolnostiach danej veci ani v okolnostiach na strane strán sporu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ až 3/ rozsudkom zo 16. novembra 2023 sp. zn. 2Co/37/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu v konaní z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalobcov vymedzených v podanom odvolaní dospel k záveru, že odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nie je opodstatnené a uplatnené odvolacie dôvody nie sú preukázané. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 191 a nasl. CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správne závery o právach a povinnostiach sporových strán, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil a odvolací súd nezistil ani pochybenia v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, ani žiadnu z procesných väd konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolacie námietky odvolateľov boli už predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi dôsledne vysporiadal pri rozhodovaní v danej veci. Ani ďalšie skutočnosti uvedené v odvolaní neumožňujú odvolaciemu súdu prijať iné závery a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto ho odvolací súd ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

2.2. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, odkazuje na nich a na zdôraznenie správnosti rozsudku uvádza:

2.3. Odvolací súd považuje za potrebné vyjadriť sa aj k argumentom žalobcov, uplatnených vo vyjadrení k odvolaní a viažúcich sa k výkladu žalobcov, že sa na športové areály nevzťahujú ustanovenia zákona č. 66/2009 Z. z. o vzniku vecného bremena k pozemkom pod nimi a že nejde o stavby. Pre právne posúdenie, či ide o stavbu a o akú stavbu, sú podstatné kritériá uvedené v stavebnom zákone, nie názov stavby. V zmysle ustanovenia § 43a zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) sa členia stavby na pozemné a inžinierske podľa stavebnotechnického vyhotovenia a účelu. Podľa ods. 3 písm. o) nekryté športové ihriská sú inžinierskymi stavbami.

2.4. Ustanovenie § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. počíta aj so športoviskami a analogicky preto platí aj pre ne. V tejto súvislosti poukazuje napr. aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 14Co/45/2013 zo dňa 19. 12. 2013, ktoré sa síce týkalo sporu o vydanie nehnuteľností pod športovým areálom, ktorého vydania sa domáhali vlastníci pozemku proti obci, vo vlastníctve ktorej bol športový areál, je v ňom však prezentovaný záver, že nemožno žalobe o vydanie nehnuteľnosti vyhovieť, pretože na nej vzniklo podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. Je nutné pripomenúť, že na LV č. XXXX, k. ú. Y. T. D. sú zapísané stavby s. č. XXXX na parc. č. 1117/3 Tribúna so šatňami, druh stavby 20 (iná budova podľa prílohy k vyhl. č. 461/2009 Z. z.) , tiež súp. č. XXXX - kolkáreň, druh stavby 19 (budova pre šport a rekreačné účely podľa prílohy k vyhl. č. 461/2009 Z. z.), vo vlastníctve žalovaného, ide teda o stavby, ktoré prešli na žalovaného zo zákona č. 138/1991 Zb., o čom je spísaný Protokol o prechode vlastníctva zo dňa 29. 10. 1992, do vlastníctva žalovanej prešlo športové ihrisko s tribúnou a kolkáreň. Na par. reg. C, k. ú. Y. T. D. nie je založený list vlastníctva, z informatívnej kópie z

pozemkovej mapy a výpisu z katastra nehnuteľností vyplýva, že uvedená parcela je vedená ako ostatné plochy, spôsob využitia 30 - t. j. pozemok, na ktorom je ihrisko, čo nebolo v konaní sporné. Skutočnosť, že na liste vlastníctva č. XXXX, k. úz. Y.V. T. D. je parc. reg. „E“ vedená ako orná pôda nič nemení na tom, že ide o pozemok, na ktorom je areál futbalového ihriska s tribúnou a kolkáreň, ktoré prešli do vlastníctva Mesta Košice.

2.5. Námietky žalobcov, že nebolo preukázané, že ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov odvolací súd taktiež považuje za nedôvodné. Súd prvej inštancie správne poukazuje na rozhodnutie Okresného národného výboru v Košiciach, Odboru výstavby č. výst. 10226/1962-Du zo dňa 9. 10. 1962 o určení stavebného obvodu pre novostavbu stavebného areálu a ak sa iné doklady o tejto stavbe nepodarilo nájsť, je to len pochopiteľné vzhľadom na cca 60-ročný odstup. Tunajší súd ohľadne areálu futbalového ihriska Košická Nová Ves už posudzoval a právne kvalifikoval nárok, aj keď iných vlastníkov pozemkov pod týmto areálom napr. v konaní sp. zn. 2Co/141/2022, keď pre nesprávne právne posúdenie veci zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, v ktorom tento súd namiesto zák. č. 66/2009 Z. z. aplikoval na prejednávany prípad ustanovenia o bezdôvodnom obohatení. Napokon, žalobcovia sami odvolaciemu súdu predložili uznesenie Okresného súdu Košice II č. k. 27C/10/2020-155 zo dňa 21. 5. 2020 o zastavení konania pre späťvzatie žaloby, z odôvodnenia ktorého vyplynulo, že žalovaný žalobcom uhradil žalovanú sumu s prísľ., pričom žalovanú sumu si uplatnili titulom odplaty za vecné bremeno za užívanie uvedených pozemkov za iné obdobie. Žalobcovia v žalobe požadovali uvedenú sumu titulom bezdôvodného obohatenia, ale pripojili k nej ako dôkaz znalecký posudok č. 68/2016 znalca Ing. W. T., kde bola suma za užívanie pozemkov určená ako trhovú hodnotu zodpovedajúcu vecnému bremenu, ktorého obsahom je užívanie a držba parc. č. 117/1 (za predchádzajúce obdobia u iných spoluvlastníkov zaberaných parciel ihriskom).

2.6. Neobstojí ani polemizovanie právneho zástupcu žalobcov s platnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR v spojení s rozhodnutiami Ústavného súdu SR. Odvolací súd musí len zopakovať správne konštatovanie prvoinštančného súdu, že právne posúdenie náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR bolo vyriešené s poukazom najmä na uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 a aj s poukazom na rozhodnutie 2Cdo/194/2019. Ani zákon č. 182/1993 Z. z., ani zákon č. 66/2009 Z. z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z. z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/89/2008). I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je primeraná náhrada namieste. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena. Ak judikatúra Najvyššieho súdu SR akceptovaná Ústavným súdom SR dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Zákonné vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/49/2014 konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada a vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Podstatu predmetného

názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z., v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili.

2.7. Ak sa žalobcovia domáhajú zmeny napadnutého rozsudku odvolávaním sa na princíp právnej istoty, keďže už za minulé obdobia im bola náhrada za užívanie týchto pozemkov žalovaným súdom priznaná, ako aj na už prekonanú judikatúru, odvolací súd poukazuje na princíp právnej istoty spočívajúci práve v najnovšej judikatúre najvyšších súdnych autorít (t. j. že ide o jednorazovú náhradu) a legitímne očakávania žalovaného, že súdy nižšej inštancie ju budú rešpektovať a v zmysle nej rozhodovať.

2.8. Odvolatelia v odvolaní tvrdili, že o tom, že im patrila iba jednorazová odplata sa žalobcovia prvýkrát dozvedeli až z rozhodnutia, proti ktorému smeruje toto odvolanie, preto premlčacia doba nároku na jednorazovú náhradu môže začať plynúť najskôr odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Takáto interpretácia začiatku plynutia premlčacej doby v posudzovanom prípade neobstoí, pretože judikatúra uzavrela, že prípadná jednorazová náhrada za zriadenie vecného bremena vznikla vlastníkovi zaťaženého pozemku ex lege ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z. z. a vlastní predmetných pozemkov si mohol uplatniť náhradu za vecné bremeno v zákonom stanovenej lehote, a to do troch rokov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona, t. j. od 1. 7. 2009.

2.9. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu (vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania) ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

2.10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 225 ods. 1 CSP. Žalobcovia neboli so svojím odvolaním úspešní, žalovanému v odvolacom konaní preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 3/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

3.1. K dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP uviedli, že súčasťou odvolania žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie bola podstatná námietka týkajúca sa porušenia princípu právnej istoty. Nakoľko žalobcovia sa v tomto konaní domáhali vydania odplaty za užívanie ich nehnuteľnosti len za ďalšie obdobie, pričom odplata za predchádzajúce obdobia im bola súdnymi rozhodnutiami priznaná (viac v článku II.).

Napriek uvedenému venoval porušeniu princípu právnej istoty odvolací súd v odôvodnení napádaného rozhodnutia len jedinú vetu v bode 22, ktorej obsahom nebola objektívne zrozumiteľná odpoveď na špecifický argument žalobcov. Prvostupňový súd sa touto námietkou nezaoberal vôbec.

Odvolací súd napriek výslovnému príkazu s zmysle § 387 ods. 3 CSP nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku s tvrdeniami žalobcov, uvedenými v odvolaní, ktoré nemožno označiť za nepodstatné. V tomto prípade došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie musí byť z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

3.2. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedli:

Máme však za to, že v konaní proti ktorému smeruje toto dovolanie nastali špecifické okolnosti spočívajúce v právoplatne vyriešenej otázke hmotnoprávneho vzťahu účastníkov. Preto sa odvolací súd v rozhodnutí proti ktorému smeruje dovolanie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v judikáte R 40/2013.

Právna otázka doposiaľ neriešená Najvyšším súdom Slovenskej republiky: Ak už právoplatne súdy rozhodli, že odplata za vecné bremeno je opakovaná, teda vo forme renty, medzi tými istými účastníkmi konania a pri tých istých nehnuteľnostiach, tak pri ďalšej žalobe za ďalšie obdobie je všeobecný súd viazaný právoplatným rozhodnutím o opakovanej náhrade a už bude rozhodovať iba o výške odplaty za ďalšie obdobie?

3.3. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedli, že napriek uvedenému súdy oboch inštancií úplne arbitrárne dospeli k záveru, že rozhodnutím o určení stavebného obvodu bolo preukázané, že futbalové ihrisko bolo postavené v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi, bez akéhokoľvek

dôkazu. Nemôže súd predpokladať, že keď ide o ihrisko, automaticky ide o legálne ihrisko. Načo potom zákonodarcu zdôraznil, že musí ísť o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov.

Žalobcovia v konaní namietali, že ihrisko a cesta nie sú stavbou povolenou podľa platných právnych predpisov. Stavebné povolenie ani nemôže byť vydané nakoľko pozemky nie sú majetkovoprávne vysporiadané. Ak žalovaný tvrdí, že ide o stavby povolené podľa právnych predpisov, dôkazné bremeno tohto tvrdenia leží na žalovanom. Toto dôkazné bremeno žalovaný neunesol. Napokon iba žalovaný - ako štátny orgán disponuje možnosťami ako vyhľadať a predložiť stavebné povolenie. Nemožno sa pri tom vyhovárať ani na časový odstup. Zákonodarcu stanovil túto podmienku pre vznik zákonného vecného bremena (povolenie stavby podľa platných právnych predpisov), pričom mu bolo známe, že ide o stavby postavené pred mnohými rokmi.

V článku II. bod 9. tohto dovolania uvádzame známe rozhodnutia týkajúce sa problematiky odplaty za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Nie je nám známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, v ktorom by bola riešená ako sporná otázka povolenia stavieb podľa platných právnych predpisov v zmysle § 4 zákona 66/2009 Z. z. Rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

V prípade, ak nie je naplnená podmienka povolenia stavby podľa platných právnych predpisov vecné bremeno na daných pozemkoch nevzniklo. Žalovaný povolenie stavby podľa platných právnych predpisov nepreukázal, preto súd nemohol vychádzať zo záveru, že zákonné vecné bremeno na daných pozemkoch vzniklo. Preto je zřejmé, že odvolací súd v rozhodnutí proti ktorému smeruje toto dovolanie vec nesprávne právne posúdil.

Žalobcovia navrhujú, aby súd podľa § 449 ods. 1 CSP vydal nasledujúce

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. novembra 2023, sp. zn. 2Co/37/2023 a rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 21. novembra 2022, sp. zn. 29C/45/2021 v celom rozsahu ruší a vec vracia Mestskému súdu Košice na ďalšie konanie

Žalobcovia majú voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

5. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) má dovolací súd za to, že dovolatelia namietajú aj existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa

všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. V súvislosti s námietkou dovolateľov o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

10. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

11. V súdnej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, keď mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa, po obsahovej stránke, odôvodnenia rozsudku

súdu prvej inštancie. Aj stabilná rozhodovacia činnosť Ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. V súdnej veci sú z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o zamietnutí náhrady za užívanie nehnuteľností pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami dovolateľov. Náležite vysvetlil, že sa na športové areály vzťahuje ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o vzniku vecného bremena k pozemkom pod nimi, že nebolo preukázané, že ide o stavbu nepovolenú podľa platných právnych predpisov, čo preukazuje aj rozhodnutie okresného národného výboru v Košiciach, Odboru výstavby č. výst. 10226/1962 - Du zo dňa 09. 10. 1962 o určení stavebného obvodu pre novostavbu športového areálu. Poukázal na skutočnosť, že všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom parciel pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena. Jednorázovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno.

11.1. Odvolací súd dal náležitú odpoveď aj na námietky dovolateľov týkajúce sa princípu právnej istoty, keď uviedol, že aj keď im za minulé obdobie bola náhrada za užívanie týchto nehnuteľností žalovaným súdom priznaná, princíp právnej istoty spočíva práve v najnovšej judikatúre najvyšších súdnych autorít (t. j., že ide o jednorazovú náhradu) a legitímne očakávania žalovaného, že súdy nižšej inštancie ju budú rešpektovať a v zmysle nej rozhodovať. Uviedol, že judikatúra uzavrela, že prípadná jednorazová náhrada za zriadenie vecného bremena vznikla vlastníkovi zaťaženého pozemku ex lege ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. a vlastníci predmetných pozemkov si mohli uplatniť náhradu za vecné bremeno v zákonom stanovenej lehote, a to do troch rokov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona t. j. od 01. 07. 2009.

12. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade známosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

13. Keďže konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľmi namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

14. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP, pričom nastolili dve právne otázky, ktoré mal odvolací súd vyriešiť nesprávne (bod 3.2., 3.3. tohto rozsudku).

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom

právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

18. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

19. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľmi nastolená prvá právna otázka „ak už právoplatne právom súdy rozhodli, že odplata za vecné bremeno je opakovaná, teda vo forme renty, medzi tými istými účastníkmi konania a pri tých istých nehnuteľnostiach, tak pri ďalšej žalobe za ďalšie obdobie je všeobecný súd viazaný právoplatným rozhodnutím o opakovanej náhrade a už bude rozhodovať iba o výške odplaty za ďalšie obdobie?“ uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho (aj prvoinštančného) súdu. Pre záver o tom, že ide o právnú otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľov s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

20. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil právne riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

21. Dovolatelia položili v dovolaní právnú otázku, od vyriešenia ktorej podľa ich názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci a ktorú mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Tvrdili, že pri riešení tejto otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Dovolatelia síce jasným a zrozumiteľným spôsobom uviedli v dovolaní konkrétnu právnú otázku, avšak dovolací súd zastáva názor, že takúto právnú otázku odvolací súd neriešil. Vyriešenie danej otázky by malo iba akademický charakter a vo vzťahu k predmetnej veci ju nemožno považovať za rozhodujúcu, keďže na

jej riešení nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Je nevyhnutné pripomenúť, že cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutej strane reálnu ochranu jej práva. Dovolateľmi nastolená právna otázka má v danom prípade iba právno - teoretickú povahu a jej zodpovedanie dovolacím súdom by nevedlo k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Bolo by preto nadbytočné podrobne sa zaoberať jednotlivými rozhodnutiami Najvyššieho súdu, na ktoré dovolatelia poukázali v dovolaní a od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť. Dovolací súd preto uzatvára, že predložená argumentácia nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) spojení s § 432 ods. 2 CSP. Uplatnený dovolací dôvod tak nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

22. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi Najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Právne posúdenie či konkrétna otázka už bola alebo nebola dovolacím súdom vyriešená je totiž jadrom dovolacieho konania. Dovolatelia za takúto otázku označili „otázku povolenia stavieb podľa platných právnych predpisov zmysle § 4 zákona č. 66/2009 Z. z.“

23. Podľa § 11 zákona č. 84/1958 Zb. o územnom plánovaní:

(1) Pre riešenie jednotlivých otázok v odbore územného plánovania vydávajú výkonné orgány kompetentných národných výborov územné rozhodnutia. V územných rozhodnutiach sa určujú podmienky pre projektovú prípravu stavieb a pre vykonanie požadovaných zmien v území, prípadne pre ochranu dôležitých záujmov v území.

(2) Územným rozhodnutím sa rozhoduje najmä:

- a) o umiestnení jednotlivých stavieb alebo ich súborov,
- b) o vymedzení chránených území a objektov a ochranných pásiem v prípadoch, keď táto pôsobnosť neprislúcha podľa osobitných predpisov iným orgánom,
- c) o stavebnej uzávere, d/ o zmenách vo využití pozemkov

(3) Územné rozhodnutia vydáva výkonný orgán okresného národného výboru, pokiaľ si výkonný orgán krajského národného výboru nevyhradil vydanie územného rozhodnutia uvedeného v odseku 2 písmena a), b).

(4) Výkonné orgány miestnych národných výborov, ktorým sa zverila pôsobnosť stavebných úradov prvého stupňa, vykonávajú na nimi spravovanom území pôsobnosť výkonných orgánov okresných národných výborov podľa odseku 3. Vykonávacie predpisy určujú, v ktorých prípadoch budú túto pôsobnosť vykonávať výkonné orgány miestnych národných výborov, ktorým sa nezverila pôsobnosť stavebných úradov I. stupňa.

(5) Ak ide o územné rozhodnutie v obvode niekoľkých výkonných orgánov národných výborov, vydá rozhodnutie najbližšie spoločne nadriadený orgán. Tento orgán môže určiť, že rozhodnutie vydá niektorý z podriadených výkonných orgánov národných výborov.

24. Podľa § 10 zákona č. 87/1958 Zb. o stavebnom poriadku

(1) pred začatím stavebných prác je stavebník povinný požiadať stavebný úrad o vydanie rozhodnutia o prípustnosti stavby a predložiť predpísanú dokumentáciu.

25. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych

predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

26. V prvej vete § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. sú stanovené podmienky, ktorých existenciou (splnením) je podmienený vznik vecného bremena, a jeho obsah. Keďže vecné bremeno vzniká v prospech obce vo verejnom záujme, druhá veta tohto ustanovenia predpokladá, že ho uplatní zákonným spôsobom. Teda, že obec požiada o zápis vecného bremena do katastra nehnuteľností len k tým pozemkom, na ktorých sa nachádzajú legálne postavené, od štátu delimitáciou nadobudnuté stavby v jej vlastníctve, nevyužívané na podnikanie.

27. Z uvedeného je zrejmé, že základným predpokladom toho, aby si niekto postavil na pozemku stavbu je, že stavebník má občianskoprávne oprávnenie (titul) na pozemku stavať. Takýmto občianskoprávnym titulom je predovšetkým vlastnícke právo a ako je uvedené vyššie, aj a iné právo umožňujúce zriadenie stavby trvalého charakteru.

28. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia sú podieloví spoluvlastníci každý v 1/3 k celku nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Y. T. D., okres Košice III, obec Y. - Y. T. D., zapísaných na liste vlastníctva číslo XXXX ako parcela registra E, parcelné číslo 784/501, druh pozemku orná pôda o výmere 1771 m². Žalovaný je vlastníkom stavieb „Športové ihrisko s tribúnou Košická Nová Ves“ postavených na parcele registra „C“, p. č. 1117/1, ktorá nie je zapísaná na liste vlastníctva. K prechodu vlastníctva k športovému ihrisku s tribúnou Košická Nová Ves zo štátu zastúpeného Okresným úradom Košice na Mesto Košice prešlo v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 29. 10. 1992 delimitačným protokolom. Rozhodnutím okresného národného výboru v Košiciach, Odbor výstavby č. výst. 10226/1962 - Du zo dňa 09. 10. 1962 bol určený stavebný obvod pre novostavbu športového areálu v katastrálnom území Y. T. D.. V zmysle predmetného rozhodnutia bol v súlade s vtedy platným a účinným zákonom č. 84/1958 Zb. o územnom plánovaní, určený stavebný obvod pre výstavbu športového areálu, ktorý sa vzťahoval na parcely č. 791 - 781 v katastrálnom území Y. T. D., pričom investorom výstavby bol miestny národný výbor v Košickej Novej Vsi.

29. Skutočnosť, že sa žalovanému nepodarilo vzhľadom na uplynutie času dohliadať v archívoch všetky listiny preukazujúce vybudovanie stavieb podľa vtedy platných predpisov (že sa nezachovali neznamená, že neboli vydané a ide o stavby nepovolené), keď bolo vydané územné rozhodnutie podľa § 11 ods. 3 hore citovaného zákona, nemôže ísť na ťarchu žalovaného s prijatím záveru, že tieto stavby boli postavené nie v súlade s vtedy platnými predpismi.

30. Žalobcovia nepreukázali, že takéto rozhodnutia neboli vydané, resp. nenavrhli žiadne dôkazy, že neboli vydané, s odstupom času sa ťažko preukazujú listinné dôkazy, predmetný stav bol dlhé roky nesporný a rešpektovaný, ktorý žalobcovia ani v predchádzajúcich konaniach nespochybňovali, keď mali vyplácanú opakovanú náhradu za vecné bremeno.

31. Dovolací súd má z uvedených dôvodov za to, že odvolací súd ani prvoinštančný súd nepochybili pri riešení nastolenej otázky a konštatuje, že vec správne právne posúdili, svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnili, pričom sa dostatočne vypořádali so všetkými dôležitými okolnosťami prejednávanej veci a dôsledne sa vypořádali aj s podstatnými argumentami a námietkami strán sporu.

32. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúce nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné a v časti namietajúce nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

33. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací

súd trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.